

Via e-post: josefin.park@regeringskansliet.se
Och post

YTTRANDE
2014-09-26

Justitiedepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

SEPAF:s (Sveriges Patentbyråers Förening) yttrande över EU-kommissionens grönbok om en möjlig utvidgning av EU:s skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter.

Inledning

SEPAF är en branschförening för byråer i Sverige som arbetar med skydd av patent, varumärken, design och annan immaterialrätt. Syftet är att upprätthålla god etik och en hög yrkesskicklighet i branschen. Alla SEPAF-anslutna byråer tillämpar våra allmänna uppdragsvillkor, vilket är en trygghet för våra kunder, det vill säga användarna av patentsystemet och övriga immaterialrättsområden. Genom kontakter med myndigheter och organisationer arbetar SEPAF bl.a. med att påverka lagar och regelverk för våra kunders bästa.

Sammanfattning

Vi vill inledningsvis framföra att föreningen stöder det framlagda förslaget i EU-kommissionens grönbok om en möjlig utvidgning av EU:s skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter.

Kommissionen har i grönboken framfört en stor mängd möjliga fördelar av att utvidga EU:s skydd av geografiska ursprungsbeteckningar.

SEPAF har valt att bidra med synpunkter som belyser specifika områden där de tänkta ändringarna i skyddssystemet kan medföra vissa konsekvenser. Därefter ges svar på flertalet av de framställda frågorna i grönboken.

Sammanfattning av Kommissionens synpunkter

Konsumenterna

För att kunna göra välgrundade val, måste konsumenterna kunna samla in och jämföra information om pris och egenskaper för varor. EU:s nuvarande skydd för geografiska ursprungs-beteckningar anses ha medfört påtagliga fördelar, såsom detaljerade uppgifter och en kvalitetsgaranti för konsumenterna.

Kulturarvet och lokal utveckling

Europeiska unionen (EU) är rik på produkter som är andra produkter än jordbruksprodukter och är baserade på traditionellt kunnande och produktionsmetoder, ofta rotade i det kulturella och sociala arvet för en viss plats. Alla dessa produkter är viktiga för kulturarvet och bidrar till den kulturella och kreativa ekonomin. EU:s utvidgade skydd för geografiska ursprungs-beteckningar anses kunna bidra till att upprätthålla den lokala infrastrukturen och sysselsättningen, särskilt i fattigare områden.

Producenterna

Producenterna skall garanteras en rättvis konkurrens. Det skydd som geografiska ursprungs-beteckningar ger är avgörande för att bevara traditionella och högkvalitativa produkter och det kunnande och de arbetstillfällen som är kopplade till dem, samt är också ett incitament att investera i ny teknik och innovation. EU:s nuvarande skydd anses ha medfört påtagliga fördelar för producenter, såsom stabilare vinstmarginaler för producenterna, ökad synlighet, ofta till följd av deltagande i mässor, tillgång till nya inhemska marknader eller exportmarknader, samt bättre tillgång till medel och investeringsstöd.

Geografiska ursprungs-beteckningar

Geografiska ursprungs-beteckningar är beteckningar som identifierar varor som har sitt ursprung i ett land, en region eller en plats där en viss kvalitet, anseende eller andra produkttegenskaper i huvudsak kan hänföras till dess geografiska ursprung. I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om en kvalitetsordning för jordbruksprodukter och livsmedel anges exempelvis två typer av beteckningar för geografiska ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel: ”skyddade geografiska beteckningar (SGB)” och ”skyddade ursprungs-beteckningar (SUB)”. Skillnaden grundas på styrkan i kopplingen till det geografiska området. Utöver detta finns ett tredje typ av skydd, se Livsmedelsverket hemsida

[http://www.slv.se/upload/dokument/livsmedelsforetag/broschyror/SLV%20Skyddade%20beteckningar140911_webb%20\(2\).pdf](http://www.slv.se/upload/dokument/livsmedelsforetag/broschyror/SLV%20Skyddade%20beteckningar140911_webb%20(2).pdf) och skyddet för ”garanterad traditionell specialitet” (GTS). I dagligt tal används ibland begreppet särartsskydd. Särartsskyddet gäller för produkter med särskilda egenskaper som skiljer dem från liknande produkter.

Alternativa nuvarande skydd

I vissa fall kan en geografisk ursprungs-beteckning leda till ett visst skydd enligt varumärkesrätten, dvs. genom kollektiva märken eller kontrollmärken. Kollektiva märken ägs gemensamt av en grupp av producenter (t.ex. en sammanslutning) och kan användas av mer än en person, så länge som användaren är medlem i gruppen och följer de regler som gruppen har fastställt. Ett kvalitetsmärke ägs av en attesterande juridisk enhet som kontrollerar att märket används enligt standarderna för certifiering.

Kommentarer och synpunkter

I grönboken har Kommissionen valt att ställa totalt 45 frågor vilka har besvarats längre fram i detta yttrande. SEPAF har dock först valt att ge några specifika synpunkter, med anknytning till den påverkan som det föreslagna skyddet kan komma att få på övriga immaterialrättsliga system.

Varumärken / Design / Upphovsrätter

Med anknytning till svaren på frågorna 13, 14, 15 och 23. Utgångsläget för att stödja införandet av det utvidgade skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar är att tidigare erhållna immaterialrättsliga rättigheter respekteras och får företräde för det utvidgade skyddet, i de stater eller regioner som skyddet existerar. Ett problem med att enbart införa en invändningsmöjlighet mot registreringarna av de nya geografiska ursprungsbeteckningarna för andra rättighetsinnehavare, är att ett sådant system medför att kostnader istället läggs på dessa rättighetsinnehavare som tvingas driva invändningar och eventuell hävningstalan med stora egna kostnader som följd. I systemet för de nya geografiska ursprungsbeteckningar bör därför övervägas om de nationella prövningsmyndigheterna eller den EU/EES-gemensamma myndigheten bör granska de nya geografiska ursprungsbeteckningarnas namn/symboler mot alla registrerade immaterialrättsliga rättigheter som är giltiga för EES-området och de nationella EES-staterna (inklusive IR-registreringar). Detta kommer sannolikt att medföra att prövningsmyndigheterna för det utvidgade skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar får relativt stora kostnader för driften av dessa system. Av den anledningen bör även övervägas om inte ansökningssystemet för geografiska ursprungsbeteckningar bör bekostas av avgifter från såväl sökandegrupper som för andra parter som gör invändningar och för talan om hävning av rättigheterna.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid det förhållandet att skyddet för mönster/design i EU/EES och i EU/EES-staterna ofta utgörs av särskilda figurer och bilder som inte enbart visar en fysisk produkt. Dessa bilder kan vara s.k. ”ornament” eller ”logotyper” och utgör således immateriella rättigheter som bör beaktas vid prövningen av ansökningar för geografiska ursprungsbeteckningar som utgörs av figurer/kartor eller dylikt och inte enbart av ord/namn. Ett system för invändningar eller hävning av en registrerad geografisk ursprungsbeteckning bör därför även omfatta även designrättigheter, registrerade såväl som oregistrerade.

I det utvidgade systemet för geografiska ursprungsbeteckningar bör även hänsyn tas till att det oregistrerade skyddet för upphovsrättsliga verk i EU/EES och i EU/EES-staterna kan utgöras av såväl ordsammansättningar som av särskilda figurer och bilder som inte enbart visar en fysisk produkt. Dessa verk kan således vara immateriella rättigheter som skulle kunna beaktas vid prövningen av ansökningar för geografiska ursprungsbeteckningar. Ett system för invändningar eller hävning av en registrerad geografisk ursprungsbeteckning bör därför även omfatta även upphovsrättigheter.

Patent

På samma sätt som för andra immateriella rättigheter är utgångsläget för att stödja införandet av det utvidgade skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar att tidigare

erhållna immaterialrättsliga rättigheter respekteras och får företräde för det utvidgade skyddet, i de stater eller regioner som skyddet existerar. SEPAF ser dock inga omedelbara skäl att det nya föreslagna systemet kommer att påverka det existerande skyddet för patent på nationell- eller EU-nivå. Det kan dock tänkas att det inom produktområden som berör exempelvis vissa ämnen skulle kunna uppstå konflikter mellan patenträttigheter för nya tillverkningsätt eller användningsområden där en patentinnehavare vill hindra försäljningen av ämnet skyddat av ursprungs-beteckningen eller tvärtom.

Marknadsrätt och Konkurrensrätt

Som Kommissionen har uttalat, omfattar de redan etablerade reglerna för marknadsrätt och konkurrensrätt i viss mån även det nya föreslagna systemet för skydd för geografiska ursprungs-beteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter. De relevanta nationella regelverken varierar dock från en medlemsstat till en annan och kan inte helt fylla behoven av ett EU/EES-gemensamt system. SEPAF kan dock inte finna några skäl att det nya systemet skulle behöva medföra några direkta förändringar i sak avseende den nuvarande tillämpningen av de marknadsrättsliga och konkurrensrättsliga reglerna.

Införandet av nationella prövningsinstanser

Se svar på frågan 23, 29, 30, 35 och 39. Att införa nya prövningssystem genom nationella myndigheter och för EES-området, kommer att medföra betydande kostnader för respektive land och region. Av den anledningen bör övervägas om inte systemet bör bekostas genom avgifter från sökanden och övriga intressegrupper.

Grönbokens frågeställningar

Förutom ovanstående specifika kommentarer och synpunkter har SEPAF valt att ställa upp remissvaret på så sätt att varje i grönboken ställd fråga besvaras och kommenteras från SEPAF:s synvinkel.

1. Ser du några fördelar eller nackdelar vad gäller nuvarande olika nivåer och sätt att utöva skyddet för geografiska ursprungs-beteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter i EU:s olika medlemsstater?

EU-kommissionen anser att det föreslagna systemet är ett relativt enkelt och kort förfarande för att få skydd för en viss typ av vara eller tjänst. En annan fördel som nämns är att geografiska ursprungs-beteckningar fungerar som en kvalitetssäkrande och egenskapssäkrande stämpel. SEPAF anser att ur konsumentens synpunkt är geografiska ursprungs-beteckningar ett bra verktyg för att säkerställa att högkvalitativa varor och tjänster kan åtskiljas från andra varor och tjänster med lägre kvalitet. Tillförlitlig information är mycket viktigt vad gäller immateriella rättigheter, såväl för konsumenter som för de som är verksamma inom respektive produktionsområde. Som patentbyråverksamhet och i egenskap av byråer som hjälper producenter att registrera immateriella rättigheter anser vi därför att de finns klara fördelar med att införa ett system på sådant sätt som föreslås.

Nackdelar är den någorlunda splittrade och icke-harmoniserade skyddsbilden där de gäller många varor och tjänster (utöver jordbruksprodukter), som endast kan skyddas på nationell nivå genom olika nationella system. Detta medför en viss osäkerhet för konsumenter, producenter av varor samt byråer som har hand om registreringar och juridiska frågor, speciellt vid gränsöverskridande verksamheter. SEPAF anser därför att en enhetlig reglering på EU-nivå skulle vara att föredra.

2. Anser du att ett fördjupat och harmoniserat skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter på EU-nivå kan få positiva ekonomiska effekter på den inre marknaden på det sätt som beskrivs ovan?

Ja. SEPAF anser att ett sådant skydd, så länge det inte står i strid med andra immateriella rättigheter, skulle kunna medföra ekonomiska fördelar för vissa specifika områden och sammanslutningar av producenter, genom att öka möjligheter till arbetstillfällen och turism m.m.

3. Anser du att ett sådant skydd kan ha negativa effekter på EU:s ekonomi?

Nej. Så länge det inte skapas en allt för vidsträckt monopolliknande situation avseende dessa geografiska ursprungsbeteckningar, utan att ändamålet endast är att säkerställa kvalitet och egenskaper hos varan, bör inga negativa effekter uppstå på EU:s ekonomi.

4. Anser du att ett ökat och harmoniserat skydd av geografiska ursprungsbeteckningar på EU-nivå för andra produkter än jordbruksprodukter kan gynna konsumenterna?

Ja. Som det nämns i grönboken har en geografisk ursprungsbeteckning en kvalitetssäkrande och egenskapssäkrande effekt. Den tillförsäkrar även tillförlitliga uppgifter för konsumenter. Vill en konsument endast köpa en vara av en viss kvalitet eller egenskap bör han kunna förlita sig på att en vara med en sådan geografisk ursprungsbeteckning också når upp till denna nivå. Det är helt enkelt uttryckt en säkerhet för konsumenten att kunna förlita sig på den geografiska ursprungsbeteckningen och den kvalitet eller de egenskaper som följer av denna.

5. Anser du att det finns potentiella negativa konsekvenser för konsumenterna?

Nej. Eftersom syftet inte är att begränsa utbudet av tillgängliga produkter för konsumenterna, utan istället endast att på ett tydligare sätt informera om vissa varors kvalitet eller egenskaper bör ett skydd som det föreslagna inte medföra några nackdelar. Så som grönboken nämner kan fortfarande andra producenter (som inte ingår i det geografiska området) sälja samma typ av varor, men då under ett annat namn. Konsumenterna skulle därför inte påverkas negativt av ett införande av geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter.

6. Ser du några potentiella fördelar eller nackdelar med ett harmoniserat skydd av geografiska ursprungsbeteckningar på EU-nivå som omfattar andra produkter än jordbruksprodukter vid EU:s handelsförbindelser med tredjeland? Om ja, vilka?

Utöver att det finns en potential att på ett enklare sätt visa på ett enhetligt skydd i EU ser SEPAF inga direkta fördelar eller nackdelar vad gäller EU:s handelsförbindelser med tredjeland. Det är dock en fördel med ett gemensamt regelverk eftersom det ökar förutsebarheten oavsett vilket EU-land man gör affärer med.

7. Anser du att ett harmoniserat skydd av andra produkter än jordbruksprodukter genom geografiska beteckningar på EU-nivå skulle bidra till att bevara det traditionella kulturella och konstnärliga kulturarv som återspeglas i berättigande produkter?

Ja. Till viss del bör denna geografiska ursprungsbeteckning kunna medföra en ökad tilltro och på så sätt även ökat intresse för bevarande av det traditionella, kulturella och konstnärliga kulturarvet för vissa regioner. Vikten av denna aspekt och dess effekter bör dock inte ges allt för långtgående betydelse. Det traditionella, kulturella och konstnärliga kulturarvet är inte det avgörande argumentet, utan fokus ligger fortfarande på att det finns ekonomiska fördelar på EU-nivå. SEPAF anser även att det skulle vara mycket svårt att mäta eller uppskatta en påverkan på det traditionella, kulturella och konstnärliga kulturarvet samt att se konsekvenserna i ett tidigt skede.

8. Skulle ett sådant skydd bidra till att bygga upp ett socialt kapital i produktionsområdena?

Till viss mån. Se fråga 7.

9. Anser du att EU:s harmoniserade skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter skulle kunna hjälpa producenter att försvara sig mot imitationer och missbruk?

Ja. Ett tydligt skydd för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter med ett tillhörande officiellt reglerat registreringsförfarande skulle troligtvis medföra att färre produkter med vilseledande namn säljs från samma eller andra länder. Precis som med andra immateriella rättigheter finns det en relation mellan imitationer och huruvida det finns ett rättsligt skydd som kan verkställas och förlitas på. Eftersom företag lägger ner stora resurser på att skydda sina andra immateriella rättigheter (exempelvis varumärken eller patent) bör detsamma vara sant vad gäller geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter.

10. Hur kan konkurrerande producenter skydda sig mot att inte behöva gå för långt för att skydda sig när det gäller geografiska ursprungsbeteckningar?

SEPAF har ingen generell åsikt kring detta. Producenter bör dock överväga att ta kontakt med ombud, både på lokal nivå och på regional nivå om frågor uppkommer kring registrering av geografiska ursprungsbeteckningar.

11. Vad anser du om nuvarande alternativ till harmoniserat skydd genom geografiska ursprungsbeteckningar av andra produkter än jordbruksprodukter?

Det nuvarande skyddet fyller sin funktion men den spridda och icke-harmoniserade skyddsbilden lämnar viss osäkerhet för producenter som vill söka skydd. Detta framför allt då det finns en uppenbar diskrepans mellan olika länders skydd. Det vore därför önskvärt att det infördes ett enhetligt och harmoniserat skydd på EU nivå för att täcka in även de frågor som inte täcks av andra immaterialrättsliga områden.

12. Om ett nytt system utformas på EU-nivå bör detta skydda geografiska ursprungsbeteckningar som täcker andra namn än geografiska namn som otvetydigt associeras till en viss plats?

Ja. Så länge dessa namn otvetydigt associeras till en viss plats bör även namn som inte är geografiska namn (cava, feta) i likhet med vad som gäller för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter kunna utgöra geografiska

ursprungsbeteckningar. Det avgörande för bedömningen bör vara huruvida det finns en klar, tydlig och i alla avseenden uppenbar association hos konsumenterna mellan den beteckning som används och det geografiska området där varan eller tjänsten produceras.

13. Om ja, hur skulle systemet kunna garantera att detta skydd inte påverkar andra producenters rättigheter?

I detta avseende är det viktigt att man redan i ett tidigt stadie tar ställning till vilket skyddsintresse som är viktigast. I detta avseende bör ett icke-geografiskt ord som ändå har en så pass stark koppling och association till ett geografiskt område att konsumenten otvetydigt associerar produkten med området, ha ett skyddsvärde. Finns det dock redan producenter som har rättigheter via andra immaterialrättsliga former så måste försiktighet iakttas med hur man antingen införlivar eller åsidosätter dessa äldre rättigheter. Utgångspunkten bör alltid vara att man skyddar den äldre rättigheten (dvs. genom prioritet). Det huvudsakliga målet bör vara att skydda nya geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter utan att inskränka de redan etablerade immaterialrättsliga skyddsformerna.

14. Bör liknande skydd även omfatta sådana symboler som konturerna av ett geografiskt område? Om ja, under vilka förhållanden?

Ja. Så länge dessa symboler uppenbarligen associeras till en viss plats bör även symboler (exempelvis konturen av Florida för apelsiner) i likhet med vad som gäller för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter kunna utgöra geografiska ursprungsbeteckningar. Det avgörande för bedömningen bör i likhet med det som angetts ovan i fråga 13 vara huruvida det finns en klar, tydlig och i alla avseenden uppenbar association hos konsumenterna mellan den symbol som används och det geografiska området där varan eller tjänsten produceras. Om även sådana symboler utan text skall ingå i det utvidgade skyddet bör hänsyn även tas till övriga IP-rättigheter, exempelvis design/mönsterskydd och upphovsrätt.

15. Ser du något behov av att lägga till ytterligare undantag från skyddet av geografiska ursprungsbeteckningar än de som redan föreskrivs i TRIPS-avtalet?

Ja. Om ett ord som kan utgöra en geografisk ursprungsbeteckning är ett generiskt ord, är förväxlingsbart med ett äldre varumärke eller på annat sätt skulle kunna vilseleda konsumenterna om varans geografiska ursprung eller inskränka annans rätt bör den geografiska ursprungsbeteckningen för annat än jordbruksprodukter inte kunna registreras. I detta avseende är TRIPS-avtalet tillräckligt utförligt och täcker de viktigaste och mest relevanta situationerna. Dock, om det utvidgade skyddet även skall omfatta symboler utan text måste även hänsyn till skyddet för design och mönster. Förslag om ett eventuellt tillägg till TRIPS-avtalet skulle kunna göras. Enligt modernt IP-rättsligt tänkande kan även mönsterrätten utgöra en del av ett känneteckensrättsligt skyddsvärde. Se även svaret i fråga 14.

16. Ser du ett behov av att skilja mellan olika skyddsordningar beroende på kategorier av andra produkter än jordbruksprodukter (sektorsinriktad strategi)? Om ja, ange skälen till detta.

Nej.

17. Anser du att vissa produkter bör undantas från skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar på EU-nivå? Om ja, ange vilka.

Nej. Så länge det finns en association mellan området och det som produceras bör ett skydd för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter kunna sökas.

18. Hur stark bör kopplingen vara mellan andra produkter än jordbruksprodukter och ursprungsarten för att komma i fråga för skydd av geografiska ursprungsbeteckningar i ett eventuellt nytt system?

Den kopplingsgrad som föreligger avseende jordbruksprodukter bör även ligga till grund för andra produkter än jordbruksprodukter. Det bör alltså finnas en klar och stark koppling till ursprungsområdet, och det ska inte kunna finnas någon tvekan om att hela (eller i vissa fall klart övervägande del av) produktionen sker i det område som anges med den geografiska ursprungsbeteckningen. Den relevanta och avgörande faktorn i detta avseende är att konsumenter måste kunna förlita sig på att all produktion eller den huvudsakliga delen av produktionen sker på det område som anges med den geografiska ursprungsbeteckningen.

19. Bör det i ett nytt system finnas två typer av kopplingar (en starkare än den andra) mellan andra produkter än jordbruksprodukter och deras ursprungsområde?

Ett system som liknar det som finns avseende geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör även användas avseende geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter. Såväl skyddade geografiska beteckningar (SGB) och skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) fyller en viktig roll och öppnar möjligheter för viss variation vad gäller procentuell koppling mellan produktionen och det geografiska området. Dessutom bör det även finnas en tredje variant, Garanterad traditionell specialitet (GTS).

20. Bör det finnas skillnader beroende på olika typer av produkter?

Ja. Precis som med vin avseende jordbruksprodukter finns det uppenbara exempel på produkter där råvarorna är det som är absolut avgörande för kvalitén på produkten. I dessa fall (exempelvis sten och marmor) bör en högre procentuell koppling krävas för att ett skydd ska medges. I konsumenternas ögon måste all produktion i dessa fall ha skett i det område som hänförs till med de skyddade ursprungsbeteckningarna.

21. Skulle det vara meningsfullt med ett kvalitetsriktmärke för andra produkter än jordbruksprodukter?

Nej. Det räcker med att den geografiska ursprungsbeteckningen står som kvalitetsstämpel.

22. Hur skulle ett sådant riktmarke kunna definieras? –

23. Instämmer du i att det skulle bli nödvändigt att kontrollera om särskilda egenskaper, kvalitet och ursprung för en geografisk ursprungsbeteckning bibehålls under hela skyddsperioden?

Ja. Genomgående kontroll av kvalitet bör göras av någon myndighet eller utsedd organisation. För att säkerställa att kvalitén inte försämras eller att produktionen på något sätt förändras eller förvanskas måste kontinuerliga undersökningar göras där man kontrollerar om produkterna och produktionskedjan överensstämmer med registreringen. Detta för att öka den tilltro till de geografiska ursprungsbeteckningarna som är avgörande för konsumenter. Kontroll kan exempelvis ske i samband med

införande av ett förnyelsesystem av registreringen, förslagsvis vart 10 år. Se även svaret i fråga 40.

24. Hur tror du att produktens särskilda egenskaper bör definieras för att garantera att kvalitet och geografiskt ursprung uppfyller erforderliga krav, samtidigt som man inte begränsar innovation?

Detta beror på om det är råvaran som är viktig eller metodsteg. Skyddet för jordbruksprodukter bör användas som utgångspunkt.

25. Bör ”kvalitet, anseende och andra egenskaper” krävas för att erhålla skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter? Om inte alla, vilka av dessa faktorer anser du bör vara obligatoriska?

Anseende för ett kännetecken bör inte krävas för registrering. Grundkravet bör vara knutet till konsumenternas associationer till området, vilket indirekt dock leder till ett visst anseende. Ett inledande krav på anseende bör inte ha någon bäring på huruvida man kan skydda ett namn som geografisk ursprungsbeteckning. Detta skulle på ett onödigt restriktivt sätt hindra nya produkter i nya områden att bli erhålla ett skydd för att sedan bli ansedda i ett senare skede. Det viktiga är inte graden av anseende utan det avgörande är istället graden av association mellan beteckningen och det geografiska området.

26. Vad bör en produktspecifikation innehålla? Bör minimikrav fastställas? (T.ex. i förhållande till frekvens, metod för urval av produkter och parter som är inblandade i de olika produktions- och distributionsstadierna.) –

27. Skulle harmonisering av den nationella lagstiftningen vara tillräckligt för att effektivt skydda de geografiska ursprungsbeteckningarna för andra produkter än jordbruksprodukter på den inre marknaden, eller anser du att det krävs ett enda system för skydd på EU-nivå?

Samma system som har antagits avseende geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör också införas för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter. Som nämns i grönboken skulle en harmonisering på nationell nivå innebära ett allt för omfattande och svåröverskådligt arbete med att harmonisera så pass många olika länders befintliga eller icke-befintliga regler kring geografiska ursprungsbeteckningar. Istället skulle förordningar uteslutande på EU-nivå på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt skapa ett lättillgängligt och övergripande skyddssystem för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter. På detta sätt skulle man kunna skapa ett skydd som gäller i hela EU, vilket inte med samma effektivitet skulle kunna uppnås via harmonisering på nationell nivå.

28. Om du är för ett enda EU-system, bör de nationella skyddssystemen (t.ex. nuvarande sui generis-nationell lagstiftning) fortsätta att samexistera med det?

Ja. Precis som inom varumärkesrätten bör de nationella systemen samexistera med det övergripande EU-systemet, så länge de nationella bestämmelserna är underordnade det nya EU-systemet och inte kommer i konflikt med bestämmelserna i EU-systemet. Parallella system på nationell och europeisk nivå innebär inga problem så länge det inte uppstår diskrepans mellan reglerna i de olika systemen. Harmonisering av de nationella reglerna skulle därför behövas till viss utsträckning. Eventuellt skulle nationell rätt efter en viss övergångsperiod helt kunna ge vika för ett exklusivt och

uttömmande system på EU-nivå. För att detta skulle kunna genomföras skulle dock en noggrann undersökning av nationella regler och den diskrepans som kan finnas mellan de nationella reglerna och det nya EU-systemet göras innan det nya systemet kan införlivas som substitut för nationell lagstiftning.

29. Om ett nytt system skulle utformas, anser du att det bör finnas ett registreringsförfarande för att skydda geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter?

Ja. Att det inte skulle finnas ett registreringssystem skulle innebära att det inte heller skulle finnas offentliga register eller möjlighet att identifiera förekomsten av befintliga geografiska namn eller ägare. Avsaknad av registreringssystem skulle medföra osäkerhet om geografiska ursprungsbeteckningars skyddsomfång. Samma system som har antagits avseende geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör därför också införas för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter.

30. Anser du att de potentiella kostnaderna för ett system för registrering av geografiska ursprungsbeteckningar uppväger kostnaderna för ett system utan registrering?

Att införa ett system med ett utvecklat registreringsförfarande skulle innebära större kostnader än ett system utan registreringsförfarande. Ett sådant system skulle också medföra en större säkerhet för rättighetshavare och för konsumenter. Nya granskningsinstitutioner behöver byggas upp i EU och i EES-länderna. Dessa kommer även att behöva administreras vilket kommer att medföra betydande kostnader. Slutsatsen enligt SEPAF är således att ett registreringssystem bör införas.

31. Anser du att registreringen bör inbegripa ett nationellt inslag, t.ex. att kontrollera förenlighet med produktspecifikationer, fastställt geografiskt område, kvalitet, anseende osv?

Ja. På samma sätt som har antagits för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör registreringsförfarandet avseende geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter även innehålla ett nationellt inslag. Såsom grönboken nämner finns det ett uppenbart behov av att en myndighet som är geografiskt, kulturellt och språkligt närbeläget med den faktiska produktionen har möjlighet att undersöka det geografiska området, produktionen, produkternas egenskaper, kvalitet etc. Detta lokala inslag måste dock självklart vara underordnat och ledas och bevakas av en central myndighet. Huruvida detta ska ske under ledning av Europeiska kommissionen (som för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter) eller en annan myndighet tar SEPAF inte ställning till i detta skede. Som har angivits ovan bör ett utvidgat system för geografiska ursprungsbeteckningar inbegripa en prövning mot andra tidigare skyddade immateriella rättigheter såsom varumärken, design/mönsterrätter och upphovsrätter.

32. Om ett nytt system skapas, bör producenterna och deras organisationer vara de enda som har rätt att ansöka om att registrera andra produkter än jordbruksprodukter genom geografiska ursprungsbeteckningar, eller bör andra organ tillåtas att ansöka? Om ja, vilka?

I huvudsak bör samma regler gälla om vem som får söka som finns för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter, dvs. producentgrupper. Detta eftersom det i slutändan alltid är producenterna som står för den kvalitet, de egenskaper och den

produktion som åtnjuter skyddet. Undantag från detta skulle kunna vara om det finns ett betydande allmänt intresse att samhället eller någon specifik icke-producerande organisation registrerar ett skydd.

33. Bör enskilda producenter tillåtas att ansöka?

Ja. Om en enskild producent kan visa på att det finns ett genuint intresse av att produkten som produceras ska få ett skydd, samt att denne kan visa på en kontinuerlig kvalitet, utmärkande egenskaper och andra relevanta faktorer som krävs för registrering, bör en enskild producent även få ansöka om geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter. Detta bör dock vara ett undantagsfall för särskilda omständigheter.

34. Om ett nytt system skapas, instämmer du i att en invändningsprocess bör införas och att det ska vara öppet för samma typ av berörda parter som under de jordbruksmässiga reglerna för geografiska ursprungsbeteckningar?

Ja. En invändningsprocess är en viktig del av ett registreringsförfarande och säkerställer att allmänheten, andra producenter och rättighetsinnehavare m.fl. har en möjlighet att opponeras sig mot registrering av olämpliga, förväxlingsbara eller felaktiga registreringar. Det är även viktigt för tillförlitligheten och trovärdigheten av systemet att konsumenter kan förlita sig på att geografiska ursprungsbeteckningar som har blivit registrerade också har genomgått en gallringsprocess såväl som en fas där invändningar har kunnat ske. Eftersom immateriella rättigheter har en starkt överlappande karaktär är det även viktigt att geografiska ursprungsbeteckningar inte inkräktar på andra rättigheter såsom varumärken eller firmor. Såväl juridiska som fysiska personer med ett legitimt intresse bör vara berättigade att invända mot en registrering.

35. Bör skyddet av andra produkter än jordbruksprodukter för geografiska ursprungsbeteckningar på EU-nivå genom registrering vara avgiftsbelagt?

Ja. Till skillnad mot geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör registrering av geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter vara avgiftsbelagt. De skäl som har angivits i grönboken för att inte införa avgifter, dvs. att avgiftsbeläggning av registrering medför ett initialt hinder, speciellt för småskaliga producenter, att söka skydd, uppväger inte det faktum att skyddet behöver kontrolleras och upprätthållas, vilket kommer att kräva resurser. Att införa nya provningssystem genom nationella myndigheter och för EES-området, kommer att medföra betydande kostnader för respektive land och region. Av den anledningen bör övervägas om inte systemet bör bekostas genom avgifter från sökanden och övriga intressegrupper.

36. Vilken nivå för en registreringsavgift anser du vara rättvis?

Om en avgift införs bör den inte bli så betungande att den förhindrar eller avskräcker producenter från att registrera ett skydd. Det avgörande är att avgiftens storlek på intet sätt bör påverka producenter att underlåta att söka skydd för geografiska ursprungsbeteckningar, men ändå bidrar till att bekosta administrationen av systemet.

37. Vilken omfattning av skydd bör beviljas för andra produkter än jordbruksprodukter med geografiska ursprungsbeteckningar i EU?

Skyddets omfattning bör vara detsamma som för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter. Att utvidga skyddet på det sätt som har gjort för vin- och

spritprodukter kan dock vara något långtgående. SEPAF ser i dagsläget inga skäl som motiverar en sådan utvidgning av skyddsomfånget för annat än jordbruksprodukter, särskilt med avseende på att vin- och spritprodukter är en så pass specifik produktgrupp.

38. Bör skyddet av andra produkter än jordbruksprodukter överensstämma med de skyddsåtgärder som redan ges till jordbruksprodukter med geografiska ursprungsbeteckningar på EU-nivå. Om ja, hur nära bör de överensstämma?

Se svaret i fråga 37.

39. Skulle du föredra ett system för att övervaka och genomdriva rätten till geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter, som uteslutande är privat, offentlig eller en blandning av offentliga och privata rättigheter? Förklara, om möjligt med beaktande av ändamålsenlighet och kostnader för åtgärder för att genomdriva rättigheterna.

SEPAF anser att ett system avseende övervakning som överensstämmer med det som för närvarande finns för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter även bör tillämpas på geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter. Offentliga myndigheter, såväl på nationell som på EU-nivå, bör genomföra övervakning och kontroll av geografiska ursprungsbeteckningar, efterlevnad av systemet samt att systemet på ett ändamålsenligt och smidigt sätt fungerar väl. Det bör alltså till största delen vara offentligt, med visst inslag av privata element om det finns en klar och tydlig koppling. Konsumentverket eller liknande myndighet, exempelvis Patent- och registreringsverket, skulle exempelvis kunna föra ett samarbete med privata näringslivsorganisationer och branschorganisationer för en ökad säkerhet i övervakningen.

40. Anser du att skyddet av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter ska vara begränsat eller med obegränsad varaktighet, med möjlighet till förlängning? Om du föreslår en begränsad varaktighet, hur lång skulle den vara?

Skyddet bör vara begränsat i tiden på liknande sätt som exempelvis varumärke. Eftersom kontinuerlig kontroll av kvalitetskraven måste ske för att säkerställa bibehållen kvalitet, bör detta ske i samband med förnyelse av registreringen, exempelvis vart 10 år. Se även svaret på fråga 23.

41. Delar du uppfattningen att det bör finnas möjlighet att avregistrera en geografisk ursprungsbeteckning efter registrering?

Ja. Geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter som inte fyller sitt syfte, eller där kvalitén eller andra egenskaper inte längre uppnår den nivå som krävs, måste på samma sätt som vissa andra immaterialrättigheter kunna avregistreras. Det skulle inte vara ändamålsenligt att låta en geografisk ursprungsbeteckning som inte längre uppfyller kraven som ställs eller om inte används på marknaden få fortsätta att vara registrerat som en geografisk ursprungsbeteckning.

42. Vem bör tillåtas att avregistrera en geografisk ursprungsbeteckning?

Den förvaltande registreringsmyndigheten (på nationell eller EU-nivå) såväl som nationell domstol eller EU-domstol bör kunna påkalla avregistrering av en geografisk ursprungsbeteckning som inte längre uppfyller kraven som uppställs eller som inte längre används på marknaden. Såväl juridiska som fysiska personer med ett legitimt

intresse bör även vara berättigade att begära avregistrering av en geografisk ursprungsbeteckning. Se även svaret på fråga 34.

43. Om ett nytt system skulle införas, instämmer du i att ett avregistreringsförfarande bör införas, med samma villkor som för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter?

Ja. Samma avregistreringssystem som för geografiska ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter bör införas även för geografiska ursprungsbeteckningar för annat än jordbruksprodukter.

44. Anser du att geografiska ursprungsbeteckningar och varumärken bör omfattas av principen "first in time, first in right" (dvs. principen om företräde)?

Ja. Eftersom varumärken och geografiska ursprungsbeteckningar fyller närliggande funktioner är ett sätt att bedöma bättre rätt mellan dessa två former av skydd att upprätthålla en "first in time, first in right"-princip. De nationella reglerna och reglerna på EU nivå om att man inte får vilseleda konsumenter om varan eller tjänstens geografiska ursprung måste anses säkerställa att man inte registrerar ett geografiskt ursprung som ett varumärke endast i syfte att skaffa en ensamrätt till ett namn som annars skulle kunna ha registrerat som en geografisk ursprungsbeteckning.

45. Bör geografiska ursprungsbeteckningar under vissa omständigheter ha företräde över varumärken?

Ja. Geografiska ursprungsbeteckningar för förhindra registrering av varumärken som ansöks om efter den geografiska ursprungsbeteckningen. Det omvända bör också gälla om varumärket (eller flera varumärken som innehåller den geografiska ursprungsbeteckningen) är ansökt om före den geografiska ursprungsbeteckningen.

Eventuellt skulle ett system även fungera där både varumärken och geografiska ursprungsbeteckningar kan samexistera (på samma sätt som anges i punkt b) i grönboken, sidan 26) En registrering i god tro bör i detta fall vara ett grundläggande krav.

Stockholm den 26 september 2014

För SEPAF,

Jan Ottosson, jur. mag. (LL.M.)
Niklas Sandell, jur. kand. (LL.B.)
Rune Pettersson, jur. mag. (LL.M.)

SEPAF:s remissutskott för övrig IP